

Ekonomikas un kultūras augstskolas intelektuālā īpašuma tiesību pārvaldības un izmantošanas politika

I Vispārīgie noteikumi

1. Ekonomikas un kultūras augstskolas (turpmāk – EKA) Intelektuālā īpašuma tiesību pārvaldības un izmantošanas politikas mērķis ir nodrošināt intelektuālā īpašuma radīšanu, tā tiesisko aizsardzību un efektīvu izmantošanu EKA, tās darbinieku, studējošo un visas sabiedrības interesēs.
2. Politika nosaka vispārējas EKA pamatprincipus intelektuālā īpašuma radīšanai un izmantošanai, tostarp paredzot ienākumu sadales mehānismu starp tā izstrādātājiem un EKA.
3. EKA aizsargā tās īpašumā esošos izgudrojumus, ja pēc šīs politikas 37.punktā noteikto vērtēšanas kritēriju vērtējuma, intelektuālais īpašums ir atzīstams par EKAI izdevīgu, ja vien noslēgtie līgumi neparedz citādi.
4. EKA atbildīgi un racionāli īsteno savas mantiskās tiesības uz tai piederošo intelektuālo īpašumu vai tā daļu, ievērojot spēkā esošos normatīvos aktus, tajā skaitā personu Patentu likumā un Autortiesību likumā noteiktās autora personiskās tiesības.

II Lietotie termini

5. Šajā dokumentā termini lietoti šādā nozīmē:
 - 5.1. Politika - Intelektuālā īpašuma tiesību pārvaldības un izmantošanas politika;
 - 5.2. Autora personiskās tiesības – Patentu likumā un Autortiesību likumā minētās autora neatsavināmās tiesības tajā skaitā, bet ne tikai uz autorību (tiesības tikt atzītam par autoru, vārdu (vārda/pseidonīma norādīšana vai anonimitāte) utt.
 - 5.3. Autora mantiskās tiesības - normatīvajos aktos noteiktās izņēmuma tiesības tajā skaitā, bet ne tikai atsavināt, publiskot intelektuālo īpašumu utml.
 - 5.4. Intelektuālais īpašums – izgudrojums, autortiesību objekts, atvasinātais darbs, preču zīme, dizainparaugs vai zinātība (*know-how*).
 - 5.5. Izgudrojums – jauna ierīce, paņēmieni, viela, vielu kompozīcija vai bioloģisks materiāls, kuram atbilstoši Patentu likumā noteiktajam ir izgudrojuma līmenis un kurš ir rūpnieciski izmantojams. Par izgudrojumu nav uzskatāmi atklājumi, zinātniskās teorijas, matemātiskās metodes, estētiskie risinājumi, plāni, intelektuālas darbības, komercdarbības vai spēju noteikumi un paņēmieni, kā arī datorprogrammas un informācijas sniegšanas paņēmieni.
6. Autortiesību objekti neatkarīgi no izpausmes formas, veida (t.i. papīra vai elektroniskā veidā utt.) un vērtības ir Autortiesību likumā minētie objekti, tajā skaitā, bet ne tikai:
 - 6.1. literārie darbi (tajā skaitā, bet ne tikai studiju darbi, grāmatas, brošūras, runas, datorprogrammas, mācību un metodiskie materiāli, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi un citi līdzīga veida darbi);
 - 6.2. celtnu, būvju, arhitektūras darbu skices, meti, projekti un celtnu un būvju risinājumi, citi arhitektūras darinājumi un citi Autortiesību likumā noteiktie autortiesību objekti.
7. Atvasinātie darbi, neatkarīgi no izpausmes formas, veida (t.i. papīra vai elektroniskā veidā utt.) un vērtības ir:

- 7.1. Tulkojumi un apdares, pārstrādāti darbi (tajā skaitā, bet ne tikai mācību materiāli, konспекти, metodiskie materiāli), anotācijas, referāti, kopsavilkumi, apskati, muzikāli aranžējumi, ekranizācijas un dramatisējumi un tamlīdzīgi darbi izmantošanai galvenokārt studiju vai mūžizglītības vai tālākas izglītības vai darba vajadzībām;
- 7.2. Darbu krājumi (enciklopēdijas, antoloģijas, atlanti un tamlīdzīgi darbu krājumi), kā arī datu bāzes un citi salikti darbi, kas materiālu atlases vai izkārtojuma ziņā ir jaunrades rezultāts un ir paredzēts izmantošanai galvenokārt studiju vai mūžizglītības vai tālākas izglītības vai darba vajadzībām.
8. Zinātība (know-how) - zinātniski tehniskas, komerciālas, organizatoriskas zināšanas vai informācija. Tā var saturēt komercnoslēpumus, nepatentētu tehnoloģisko procesu aprakstus vai citādu plašākai sabiedrībai vēl nepieejamu informāciju.
9. Komerciālais potenciāls –intelektuālā īpašuma peļņas gūšanas potenciāls.
10. Darbinieks – fiziska persona, kura atbilstoši Darba likumam ir noslēgusi darba līgumu ar EKA vai izmanto EKA resursus, vai arī persona, kura ar EKA ir noslēgusi civiltiesisku līgumu (piemēram, uzņēmuma līgumu u.c. līgumu) par kāda ar Intelektuālo īpašumu saistīta projekta izstrādi vai īstenošanu vai izmanto EKA resursus.
11. Sadarbības partneris - fiziska vai juridiska persona, izņemot EKA (tās komercsabiedrības, zinātniskie institūti u.c.), Studējošos un Darbiniekus.
12. Studējošais – EKA studiju programmā imatrikulētā persona.
13. Komercializācijas līgums – līgums starp EKA un Darbinieku vai Sadarbības partneri par Intelektuālā īpašuma saimniecisku izmantošanu.
14. Komisija – ar rektora rīkojumu izveidota EKA intelektuālā īpašuma pārvaldības komisija.
15. Vienlīdzības princips - pastāvēt vienādiem faktiskajiem un tiesiskajiem lietas apstākļiem, EKA pieņem vienādus lēmumus neatkarīgi no procesa dalībnieku dzimuma, vecuma, rases, ādas krāsas, valodas, reliģiskās pārliecības, politiskajiem vai citiem uzskatiem, sociālās izcelšanās, tautības, izglītības, sociālā un mantiskā stāvokļa, nodarbošanās veida un citiem apstākļiem.

III Politikas piemērošana

16. Intelektuālā īpašuma jautājumi, kuri nav noteikti šajā Politikā, tiek risināti atbilstoši spēkā esošajām normatīvo aktu prasībām.
17. Politika attiecas uz EKA Darbiniekiem, Studējošajiem un Sadarbības partneriem.

IV Tiesības uz Intelektuālo īpašumu

18. EKAi ir primārās mantiskās tiesības uz Intelektuālo īpašumu (5.4. apakšpunkts), ko ir radījis Darbinieks vai Studējošais, ja vien spēkā esošajos tiesību aktos, vienošanās ar Darbiniekiem vai Studējošajiem vai arī līgumos ar Sadarbības partneriem nav noteikts citādi.
19. Mantiskās tiesības uz Studējošā radīto intelektuālo īpašumu pieder EKA, ja intelektuālā īpašuma radīšanas procesā ir tikuši izmantoti EKA resursi, ja vien rakstveida vienošanās nav paredzēts citādi.
20. Ja Intelektuālā īpašuma radīšanas procesā tika/tiek izmantoti ar EKA nesaistītu fizisko vai juridisko personu, ar kurām EKA nav noslēgusi vienošanos, resursi (tajā skaitā, bet ne tikai, sponsorēšana, informācijas ieguve un apstrāde) vienlaikus ar EKA resursiem, mantiskās tiesības uz šādu radīto intelektuālo īpašumu tiek sadalītas proporcionāli izmantoto resursu vērtībai, par ko noslēdzama atsevišķa daudzpusēja rakstveida vienošanās, iekļaujot tajā tostarp konfidencialitātes noteikumus.
21. Par EKA resursiem ir uzskatāmas, tajā skaitā, bet ne tikai: laboratorijas, bibliotēkas, datubāzes, aprīkojums, materiāli, programmatūra, naudas līdzekļi (arī granti un stipendijas), EKA apmaksāts Darbinieka vai uz civiltiesiska līguma pamata darbojošās personas ieguldītais darbs utml.
22. Studējošais vai Darbinieks pirms Intelektuālā īpašuma radīšanas uzsākšanas, tā radīšanas brīdī vai pēc tam var noslēgt vienošanos ar EKA par radītā intelektuālā īpašuma mantiskām tiesībām un intelektuālā īpašuma sadali un/vai tā izmantošanu.
23. EKA šīs Politikas ietvaros ir tiesības pilnā apmērā vai daļēji atteikties no tiesībām uz Intelektuālo īpašumu. Šajā gadījumā Darbinieks vai Studējošais ir tiesīgs to komercializēt, sadarbojoties ar

EKA vai patstāvīgi.

24. Ja Intelektuālais īpašums ir radies sadarbībā ar Sadarbības partneriem, tiesības uz Intelektuālo īpašumu sadalās proporcionāli katras konkrētas institūcijas puses ieguldījumam Intelektuālā īpašuma radīšanā vai arī atbilstoši savstarpēji noslēgtajā līgumā paredzētajai kārtībai. Šajā gadījumā starp iesaistītajām pusēm tiek slēgts Komercializācijas līgums, iekļaujot tajā tostarp konfidencialitātes noteikumus.

V Atvasinātie darbi

25. EKAi ir primārās mantiskās tiesības uz atvasinātajiem darbiem (7.apakšpunkts), ko rada vai ir radījis Darbinieks vai Studējošais, ja vien spēkā esošajos tiesību aktos, vienošanās ar Darbiniekiem vai Studējošajiem nav paredzēts citādi.
26. Izstrādājot atvasināto darbu, Darbinieka un Studējošā pienākums ir ievērot oriģināldarbu autoru tiesības, kas ir noteiktas normatīvajos aktos (piemēram, oriģināldarba autora atļaujas saņemšana tā tulkošanai, izdošanai, publiskošanai u.tml.).
27. Studentiem un Darbiniekiem, ievērojot Autortiesību likumā noteikto, un, obligāti norādot izmantotā darba nosaukumu un autora vārdu, bez autora piekrišanas un bez atlīdzības ir tiesības izziņotus vai publicētus darbus vai to fragmentus izmantot izglītības standartiem atbilstošās mācību grāmatās, radio un televīzijas raidījumos, audiovizuālos darbos, vizuālos uzskates līdzekļos un tamlīdzīgi, kas tiek speciāli radīti un izmantoti izglītības un pētniecības iestādēs nepastarpinātā mācību un pētniecības procesā to darbības mērķim atbilstošā apjomā nekomerciālos nolūkos.
28. EKA ir tiesīga izmantot tai piederošos atvasinātos darbus pēc saviem ieskatiem (tajā skaitā, bet ne tikai, publicēt, ievietot EKA elektroniskajās datu bāzēs), ievērojot normatīvajos aktos noteiktās prasības.
29. EKA īsteno atvasināto darbu aizsardzību neatkarīgi no tā, vai uz darbiem, no kuriem tie atvasināti vai kuri iekļauti tajos, ir attiecināma autortiesību aizsardzība.

VI Paziņošana par Intelektuālo īpašumu un tā novērtēšana

30. Darbinieks vai Studējošais par radīto intelektuālo īpašumu EKAi paziņo divu nedēļu laikā no tā radīšanas brīža, iesniedzot Studiju prorektoram Paziņojumu par intelektuālā īpašuma radīšanu (sk. pielikumu), izņemot gadījumu, ja ir noslēgta Politikas 22.punktā noteiktā vienošanās vai līgumi ar Sadarbības partneriem nenosaka citādi.
31. Darbinieks vai Studējošais ir tiesīgs neziņot Politikas noteiktajā kārtībā par šādu Intelektuālā īpašuma objektu radīšanu, ja tiem nav būtiska komerciāla potenciāla:
 - 31.1. literārie darbi (tajā skaitā, bet ne tikai studiju darbi, grāmatas, zinātniskās publikācijas, brošūras, runas, datorprogrammas, mācību un metodiskie materiāli, lekcijas, aicinājumi, ziņojumi, sprediķi un citi līdzīga veida darbi);
 - 31.2. celtnu, būvju, arhitektūras darbu skices, meti, projekti un celtnu un būvju risinājumi, citi arhitektūras darinājumi un citi Autortiesību likumā noteiktie autortiesību objekti.
 - 31.3. atvasinātie darbi.
32. Studējošā un Darbinieka pienākums ir darīt zināmu Rektora rīkojumā noteiktajām atbildīgām personām par intelektuālā īpašuma radīšanu. Lēmumu par to, vai radītajam intelektuālajam īpašumam ir būtisks komerciāls potenciāls, pieņem un par to ziņo Studiju prorektoram:
 - 32.1. Attiecībā uz Studējošā radīto intelektuālo īpašumu – persona, kura koordinē Studējošā darbību, kas saistīta ar konkrēta intelektuālā īpašuma radīšanu;
 - 32.2. Attiecībā uz Darbinieka radīto intelektuālo īpašumu - struktūrvienības, kurā Darbinieks veic darba tiesiskos pienākumus, vadītājs vai arī persona, kura ir atbildīga par Darbinieka darba pieņemšanu.
33. Gadījumā, ja 32.1. un 32.2. apakšpunktā minētajām personām rodas šaubas, vai noteiktajam intelektuālajam īpašumam ir komerciālais potenciāls, tās ir tiesīgas lūgt Studiju prorektora viedokli un nepieciešamības gadījumā piesaistīt ekspertus intelektuālā īpašuma

aizsardzības jomā.

34. Studiju prorektors īsteno Darbinieka iesnieguma virzību uz izskatīšanu Komisijā, kā arī veic nepieciešamās darbības ar iesniegumu saistīto dokumentu pieprasīšanai un iegūšanai. Komisija sagatavo un iesniedz rektoram visu nepieciešamo informāciju lēmuma par EKA mantiskajām tiesībām pieņemšanai.
35. Kārtību, kādā notiek Darbinieka vai Studējošā iesnieguma izskatīšana un virzība, kā arī lēmuma par EKA mantiskajām tiesībām pieņemšana, nosaka EKA rektora apstiprināts iekšējais normatīvais akts.
36. Pieņemot lēmumu par intelektuālo īpašumu tiek vērtēts:
 - 36.1. tā komerciālais potenciāls;
 - 36.2. tā komercializācijai un uzturēšanai nepieciešamo resursu apjoms;
 - 36.3. tā pielietojuma mērķis;
 - 36.4. izgudrojuma patentspēja.
37. Lēmumu par EKA mantiskajām tiesībām attiecībā uz Darbinieka vai Studējošā radīto intelektuālo īpašumu pieņem rektors ne vēlāk kā 90 dienas no Darbinieka vai Studējošā iesnieguma iesniegšanas dienas, ja vien savstarpēji noslēgtajos līgumos vai vienošanās nav noteikts citādi.

VII Ienākumu sadale no intelektuālā īpašuma izmantošanas

38. Ienākumu sadale no intelektuālā īpašuma izmantošanas tiek veikta saskaņā ar Politikas 40.punktu, ja vien noslēgtajās vienošanās starp EKA un Darbinieku vai Studējošo nav noteikts citādi.
39. Starp pusēm dalāmo ienākumu apmērs tiek aprēķināts, atņemot no ienākumiem izdevumus, kuri ir nepieciešami intelektuālā īpašuma aizsardzības nodrošināšana.
40. Studējošā, Darbinieka un EKA ienākumu daļa par attiecīgo finanšu gadu tiek aprēķināta, izmantojot šādu procentuālu sadalījumu:

Ienākumi no Intelektuālā īpašuma, EUR	Darbinieks/Studējošais	EKA
Līdz 50 000	70%	30%
No 50 001 līdz 500 000	50%	50%
Virš 500 000	30%	70%

41. Ja tiesības uz intelektuālo īpašumu ir nostiprinātas starp EKA un Sadarbības partneri, tad par ienākumu sadali tiek slēgts Politikas 13.punktā minētais Komercializācijas līgums.
42. Līdz Politikas minētā rektora lēmuma pieņemšanai un vienošanās vai līguma, iekļaujot tajā konfidencialitātes noteikumus, parakstīšanas, Darbinieka vai Studējošā pienākums ir rūpēties par ar intelektuālo īpašumu saistītās informācijas neizpaušanu, ja vien noslēgtajā rakstveida līgumā vai vienošanās nav noteikts citādi.

VIII Noslēguma noteikumi

43. Domstarpības, kuras ir saistītas ar Intelektuālo īpašumu un tā izmantošanu, tiek risinātas pārrunu ceļā. Ja pārrunu ceļā starp pusēm vienošanos panākt nav iespējams, visi strīdi un domstarpības ir risināmas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā
44. EKA rektors ir tiesīgs pieņemt lēmumu par konkrēta strīda risināšanas uzsākšanu tiesvedības kārtībā.

PAZIŅOJUMS
par intelektuālā īpašuma radīšanu

1. Intelektuālā īpašuma nosaukums.
2. Intelektuālā īpašuma radītāja (radītāju) vārds, uzvārds, personas kods, *Ja intelektuālais īpašums ir radīts, pamatojoties uz civiltiesisku līgumu, tā numurs, datums un nosaukums.
3. Ja intelektuālā īpašuma radīšanā ir izmantoti ar EKA nesaistītu fizisko vai juridisko personu resursi, – to/tās vārds, uzvārds, personas kods vai Uzņēmumu reģistrā reģistrētais nosaukums un numurs.
4. Intelektuālā īpašuma raksturojums. *Autortiesību objektam – tā izmantošanas iespējas un publiskā nozīmība (ja ir zināms, noderīga informācija par radītiem līdzīgiem darbiem); * Izgudrojumam – kā tas darbojas, kādu problēmu atrisina, kādas ir tā priekšrocības, salīdzinot ar pastāvošajām iespējām un novitāte.
5. Iespējamie Intelektuālā īpašuma komercializācijas varianti un iespējamie guvumi no tā. Sniedziet Jums zināmo informāciju par personām (komercuzņēmumiem), kuras varētu būt ieinteresētas šī Intelektuālā īpašuma komercializācijā.

Paziņojuma iesniedzēja kontaktinformācija:

Vārds, uzvārds	
Personas kods	
Tālruņa numurs	
E-pasta adrese	
Iesnieguma iesniegšanas datums	
(paraksts)	/paraksta atšifrējums/